

(1568-1599)

(1582-1599)

Балх ва Бадахшон хокими (1582-1598). 1598-99-йилларда Бухоро хони бўлган. 1589-йилдан отаси Абдуллахон ИИ билан муносабатлари кескин ёмонлашган. Чунки Абдуллахон ИИ Хиротни Сафавийлардан қайтариб олгач, уни ўз ўгли қолиб, Кулбобо Қўқалдошга инъом қилади. Бунинг устига у Хуросондаги ноиблари – Кулбобо қўқалдош, Динмухаммад султон ва бошқа;арга ёзма фармон жўматиб, Абдулмўминга итоат этмасликни ва хатто бирор қулай фурсатдан фойдаланиб уни жисман йўқ қилишни буюради. Шунингдек, у Нисо, Обивард ва Дурун хокими Нурмухаммадхонни коллаб-кувватлаб уни Абдулмўминга қарши урушга ундайди. Бундан даргазаб бўлган Абдулмўмин 1597-йилнинг кузида отасига қарши бош қўтариб, Балх ва Бадахшон қўшини билан Амударё бўйига келган. Абдуллахон ИИ нинг қўшини Насаф (Қарши) атрофида жойлашган. Абдуллахонга қўмакка вилоят хокимлари – масалан, Аҳси ва Андижон хокими Ўзбек султон ўз қошинларини юборган. Бухоро ва Балх уламолари аралашуви билан Абдулмўмин ва Абдуллахон ИИ ўртасидаги низоларга вақтинча барҳам берилган. Абдулмўмин 1598-йил 8-февралда амир Муҳаммад Боқибий билан келишиб отаси Абдуллахон ИИ ни захарлаб ўлдиради. Абдулмўмин отаси Абдуллахон ИИ вафот этгач, Бухорога қайтиб тахтни эгаллаган. тахтга ўтирганидан сўнг, отасининг яқин қишилари ҳамда ўзининг Фаргона ва Тошкентдаги барча шайбоний қариндошларини золимларча қатл эттириши мамлакатда исён қўтарилишига олиб келган. У Эрон сафавийлари билан Хуросон учун қурашни давом эттирган. Абдулмўминнинг тахтга ўтирганидан олти ой ўтгач, Зоминдан Самарқанд томон келаятганда отасининг амирларидан бири – Абдулвосеъ уни отиб ўлдиради. Абдулмўмин мўнгуллар вайрон қилган Балх қалъасини қайта қурдирган, Балхдаги Хожа Абу Наср Порсо мозорида хашаматли қўшқ бунёд эттирган.